
**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ**

**ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΙΟΙΚΗΣΗ της ΥΓΕΙΑΣ»**

**Η ανεργία ως απόρροια της οικονομικής κρίσης και η συμβολή
της ψυχολογικής υποστήριξης στην επανένταξη**

Καραβίδογλου Σοφία

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης
του Πανεπιστημίου Πειραιώς για την απόκτηση
Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Διοίκηση της Υγείας.
Πειραιάς, Έτος 2015-2016

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ**

**ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΙΟΙΚΗΣΗ της ΥΓΕΙΑΣ»**

**Η ανεργία ως απόρροια της οικονομικής κρίσης και η συμβολή
της ψυχολογικής υποστήριξης στις επανένταξη**

Καραβίδογλου Σοφία, Α.Μ.: ΔΥ/1314

Επιβλέπων: Κοτταρίδη Κωνσταντίνα / Επίκουρος Καθηγήτρια / Πανεπιστημίου
Πειραιώς

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης
του Πανεπιστημίου Πειραιώς για την απόκτηση
Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Διοίκηση της Υγείας.

Πειραιάς, Έτος 2015-2016

UNIVERSITY of PIRAEUS

**DEPARTMENT of
ECONOMICS**

M.Sc. in Health Management

**Unemployment as a result of the economic crisis: the
contribution of psychology treatment for the reintegration of
the unemployed.**

Karavidoglou Sofia

Master Thesis submitted to the Department of Economics
of the University of Piraeus in partial fulfillment of the requirements
for the degree of M.Sc. in Health Management
Piraeus, Greece, Year 2015-2016

Η ανεργία ως απόρροια της οικονομικής κρίσης και η συμβολή της ψυχολογικής υποστήριξης στην επανένταξη

Σημαντικοί Όροι: Ανεργία, επανένταξη, ψυχολογικές παρεμβάσεις για την ανεργία, οικονομική κρίση, ψυχολογική υποστήριξη

Περίληψη

Η παρούσα εργασία εξετάζει το ζήτημα των επιπτώσεων της ανεργίας στον ψυχισμό και τις προτεινόμενες ψυχολογικές παρεμβάσεις που βοηθούν στην επανένταξη των ανέργων στην αγορά εργασίας. Εξετάζονται οι τομείς στους οποίους η ανεργία επιφέρει αρνητικές συνέπειες στην ψυχική υγεία, καθώς επίσης και οι θεραπευτικές παρεμβάσεις που προτείνονται για την αντιμετώπιση των επιδράσεων αυτών. Παρατίθεται το παράδειγμα της μοναδικής δομής που λειτούργησε στην Ελλάδα με σκοπό την παροχή ψυχολογικής και κοινωνικής υποστήριξης ανέργων, μέσα από το έργο της οποίας προτείνεται ένα ολοκληρωμένο μοντέλο παρέμβασης για την ανεργία σε κοινωνικό και ψυχολογικό επίπεδο.

Unemployment as a result of the economic crisis: the contribution of psychology treatment to the reintegration of the unemployed.

Keywords: unemployment, reintegration, psychological treatment for the unemployed, economic crisis, psychotherapy

Abstract

This paper examines the psychological effects of unemployment and the psychological treatments that are usually applied to the reintegration of the unemployed. The paper provides an analysis of the literature regarding the subject and also presents the example of the only program that has provided psychological and social interventions for the unemployed in Greece. Through the presentation of this program emerges a suggestion for an exhaustive intervention model.

Περιεχόμενα

Περίληψη

Abstract

Εισαγωγή 1

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Η πραγματικότητα του φαινομένου της ανεργίας στην Ελλάδα σήμερα.

Εισαγωγή 5

1.1: Τα επίσημα στοιχεία για την ανεργία 5

1.2: Επιπτώσεις σε κοινωνικό επίπεδο- δράσεις για την αντιμετώπιση της κρίσης 6

Ανακεφαλαίωση 7

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Οι επιπτώσεις της ανεργίας στον ψυχισμό

Εισαγωγή 9

2.1: Επιπτώσεις στο γενικό επίπεδο ψυχικής υγείας 9

2.2: Επιδράσεις της ανεργίας στην προσωπικότητα 14

2.3: Επιπτώσεις στην αίσθηση αυτοαποτελεσματικότητας 16

2.4: Επιπτώσεις στην αίσθηση ικανοποίησης από τη ζωή 19

Ανακεφαλαίωση 22

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Οι ψυχολογικοί μηχανισμοί που εμπλέκονται στη διαχείριση της ανεργίας.

Εισαγωγή 23

3.1: Η ανεργία ως απώλεια και το πένθος ως διεργασία διαχείρισης 23

3.2: Η ανεργία ως παραγνωρισμένος θρήνος 24

3.3: Θεωρητικά μοντέλα για το πένθος 26

3.4: Ο περιπεπλεγμένος θρήνος 33

Ανακεφαλαίωση 35

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Ψυχολογικές παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της ανεργίας.

Εισαγωγή	37
Παρεμβάσεις για την ανεργία	37
Ανακεφαλαίωση	46
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Ψυχολογική υποστήριξη ανέργων- το παράδειγμα του Κέντρου Ψυχολογικής και Κοινωνικής Υποστήριξης Μακροχρόνια Ανέργων	
Εισαγωγή	51
5.1: Σκοπός και στόχος του προγράμματος	52
5.2: Λειτουργία και οργάνωση του κέντρου	53
5.3: Το έργο του προγράμματος μέσα από ένα παράδειγμα: η περίπτωση του κ. Χ.	55
Ανακεφαλαίωση	62
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	65
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	67